

شەپۇلى ناپەزايەتى كارمەندان لە ھۆلەندا

ئاسۇ حامدى

لەۋەتەي ھۆكۈمەتى راست و سەنتىزىمى دېموكراتى دەنگى بەدەست ھېنا، بەكورتى كارمەندانى ھەموو بەشەكانى كار لە سەرو خواروو لە گشت ئاستىكىدا ھېرشى بەردەواميان دەكرتە سەربە ئەمريكاتىست كىردنى كۆمەلگا يانى پرىفاتىسىرن (بە سەرمایە خسوسى كىردنى گشت رشتەكانى كار).

پېرى دكتورەكانى خېزان رۇژېك مانپانگرت، دوپنى پۇلىس ھەرە شەيان لە ۋەزىرى ناوڭۇرد كە ئەگەر داواكانيان جىبەجى نەكرى ئەوا كورسىيەكەى دەبى چۆل بكات. لە رۇژانى ئاپىندەدا لە 17 حوزىران 2005 ئەوا كىركارانى شەمەندەفەر مان دەگرن. مانگرتنى دىارىكراو 24 كاتزىمىر.. ئىتخادىيە كىركارىيەكانى ئىف، ئىن فەى (كە ئىتخادىيە سۇسىالىستەكانە بە ھەموو بزوتنەۋەكانى لەگەل كاتۇلىكە كانى مەسىجى) ئەمە خۆى فدراسىونىكى كىركارى گەرەبە و ئەندامە لە ئەنجومەنى بەرپۆەبىردنى كۆمەلگا لە وولاندىدا، لەگەل ئىتخادىيە سى، ئىن، فەى كە ئىتخادىيە پىرۇتستاننە مەسىجىيەكان و ھەندى لە كاتۇلىكەكانە، ئەم فدراسىونەش دوۋەمىن فدراسىونى كىركارى لە ھۆلەنداۋ زىاتر ئەندامنى پارتى حاكمن كە سى، دەى، ئاى پىندەلپىن يانى بەرەى سىنتروم دېموكرات.

داواكارىيەكانى كارمەندان زىاتر بەرگىركىرنە لە دەسكەۋتەكان، بەنموونە زىادبۇونى كىرى كارمەند سالانە، چۆن لە فەراردادەكان ھاتوۋەپان زەمانەتى خانەنشىنى و پان مانەۋەى تەمەنى كاركىردنى پىشوو، كە دەۋلەت و خاۋەنكارەكان دەپانەۋى تەمەنى كاركىردن زىاتر بكن. پان دانانى قىراداد (عقدى كار) باش بۇ كارمەندان.

ھىزى بەرىنى ئىتخادىيەكان تۋانى سالى پار لە راپەرىنى 2 ئۆكتۇبەر 2004 كە نىكەى 300 ھەزاركەس بەشدارى تىاكىرد چۆك بە دەۋلەت و سەرمایەداران بىدا.

لە ماۋەى دواپىدا زۇر قىرادادى نىوان كارمەندان و خاۋەنكارەكان بە دەسكەۋەت بۇ كارمەندان گەرەپەۋە، بە نىموونە كارمەندانى رشتەكانى ئاسن و تۋاندىنەۋە، كارمەندانى رشتە تەندروسىتەپەكان، كارمەندانى ھەندى كارگەى ئاۋى خواردىنەۋە...ھتد.ھتد.

مانەۋەى بىمە كۆمەلاپەتەپەكان گەرەتەرىن دەسكەۋتە قىرادادى كۆمەلاپەتە نىوان دەۋلەت و خاۋەنكارو كارمەندان بوو. كارمەندانى بىناسازى كە گەرەتەرىن ئىتخادىيەپان ھەپە، كە زىاتر لە 36.000 ئەندامى فدراسىونى كارمەندانى سۇسىالىستىن، سال نىپە ھەرەشە لە رىكخراۋەى خاۋەنكارەكان نەكات.

لە ھەمان كاتدا ئەم نارەزايەتپانە رىكخراۋەپىن، دىارىكراو، ياساى ئەنجام دەدرىن. ئىتخادىيەكان بانگەۋاز بۇ گەل لە ھۆلەند دەكەن لە كاتى كە نارەزايەتپانەكاندا كە كارىگەرى لەسەر گشت دادەنى.

ئەگەرچى نارەزايەتپەكان سىنقى و رشتەپە بەلام سەنگى خۇيان ھەپە لە كۆمەلگاىدا. شكىستى تەۋاۋى سەرمایەداران لەم نارەزايەتپانەۋە دەست پىدەكات.

كاركىردن لە بناغەۋە(قاعىدە) سوۋنەتى نوپپە. فدراسىونەكانى كارمەندان زۇر پەكگرتوون لە كاتى بانگەۋازى نارەزايەتپانە. لە نىو خۇدا رەخنى زۇر جىدىيان لە پەك ھەپە، بەلام لەبەرەمبەر خاۋەنكارەكاندا پەك دەنگن. تەنەتەت حىزىيەتى لە زۇر ھالەتدا پىشت گۆى دەخەن. قازانچى كارمەندان لە چىدا بى كۆمپاس (قىبىلەنوما) روى لە وپپە.

جى داخە تا ئىستىنا بزۋوتنەۋەكانى كىركارى لە ھۆلەندا كە زۇر بە ھىزە لە چاۋ وولاتانى تر ھەر لە بەرگىردانە لە جىياتى ھېرش كىردندا. ئەمە فاكىتەرى سىياسى خۇى ھەپە. كەمەن لپىرەدا ناچمەسەرى تەنھا ئەۋەندە دەلپم ئەم نارەزايەتپانە بۇ نەۋەى نوى بزۋوتنەۋەى سىياسى چەپ ئەلتەرناتىفەكانى بە شكىلى جۇراۋچۇر جارىكىتەر دەھىپىتەۋە مەپدان.

سىماتى بزۋوتنەۋەى كارمەندان لە ھۆلەندا سىماتى كۆمەلاپەتە ھەپە، فدراسىونەكانى كارمەندان دەخالەت لە گشت مەسەلە سەرەكەپەكانى كۆمەلگا دەكەن.

لههه مان کاتندا دهولت و ريکخراوه کانی خاوه نکاران سهنگ بو وجوديان داده نين. له هه موو قهرار داده کانی کارمه ندان له گهل خاوه نکاران نه ندامانی چالاکی ئيتحادديه کان به کاتی خاوه نکاره کان کاری ئيتحادديه ده کهن، ئەمه خووی له خویدا دهسکه وتی گه وره یه. نامه یی زیاتر بنوسم چونکه خوینه رانی روژنامه یی ئەلکترۆنی ئەوه نده سه ليقه یی باسی درێزبان نیه، تهنه باس له یادگاریه ک ده کهم، له ئەمستردام له گهل کرێکارانی شماره وانیه کان له راپهرین دابووین له سالی 1996 کارمه ندی ووتی پێکه نه له هۆله ند ئازادی راپهرین بکه ی ئیستا کارمه ندانی ئاگرکوژینه وه دین جا خوۆت ده بینیه وه وه کو عیراقه !!!.

کاتی کارمه ندانی ئاگرکوژانه وه هاتن پشتیوانی راپهرینه که بیان کرد، من هه ر پێکه نیم پیم ووت دهرسی فیربووین کارمه ندان زیاتر هه ماهه نگی. به واقع ئیستا له بزووتنه وه ی کارمه ندانی هۆله ندا به ماددی بوته وه.

زورجار بزوتنه وه ناره زایه تیه کان له گهل کهش و هه وایه، به لام بزووتنه وه ناره زایه تیه کانی کارمه ندان له هۆله ندا به رده وامه، به رده وامی له بزوتنه وه دا حه تمه ن ئالوگور پێکده هینی

کارمه ندان له کوردستان ده بی زور به ئاگاداری هۆشیاریه وه سه یری ئەم بزووتنه وانه بکه ن. جارێکیان به رتۆس رۆلفس که مه سوولی ئيتحادديه ی بیناسازیه له هۆله ندا ووتی ئیمهش له ساله کانی 1930 به بهر فیشه ک دراین. به لام ئیستا وا به ئازادی گه شه به ریکخراوه که مان ده ده یین. له هه مان کاتندا ده بی داوای سه ربه خووی بزووتنه وه کان و ریکخراوه ی کارمه ندان له کوردستان وه ک داواکاریه ک به رز بکرته وه. فورمووله ی ئيتحادديه ی زهرد ده بی له زه بیی چه پ و کۆمه لگا بسرته وه. ریکخراو و فدراسیونی کارمه ندان ده بی ده خاله تی جددی له ژبانی کۆمه لگای شارستانی بکه ن.

حوزه یرانی 2005
هۆلندا